מסעד סעיד אמאי ישתה הא קא אכיל

למצה אכילה גסה אלא שמע מינה מגרר

גריר רב ששת הוה יתיב בתעניתא כל מעלי

יומא דפסחא נימא קא סבר רב ששת סמוך

למנחה גדולה תנן ומשום פסחא הוא דילמא

מימשך ואתי לאימנועי מלמעבד פיסחא הוא

וסבר לה כי הא *דאמר רבי אושעיא אמר

ר"א מכשיר היה בן בתירא בפסח ששחמו

שחרית בארבעה עשר לשמו ומצפרא זמן

הערבים בין ערב דאתמול לערב רהאידנא

אמרי לא "שאני רב ששת דאיסתנים הוה

דאי מעים בצפרא מידי לאורת' לא הוה מהני

ליה מיכלא: ואפילו עני שבישראל לא יאכל

עד שיסב: איתמר ימצה צריך הסיבה

מרור אין צריך הסיבה יין איתמר משמיה

דרב נחמן צריך הסיבה ואיתמר משמיה

דרב נחמן אין צריך הסיבה ולא פליגי הא

בתרתי כסי קמאי הא בתרתי כסי בתראי

"אמרי לה להאי גיסא ואמרי לה להאי גיסא

אמרי לה להאי ניסא תרי כסי קמאי בעו

הסיבה דהשתא הוא דקא מתחלא לה חירות

תרי כסי בתראי לא בעו הסיבה מאי דהוה

הוה ואמרי לה להאי גיסא אדרבה תרי כסי

בתראי בעו הסיבה ההיא שעתא דקא הויא

חירות תרי כסי קמאי לא בעו הסיבה דאכתי

עבדים היינו קאמר השתא דאיתמר הכי

ואיתמר הכי *פיאידי ואידי בעו הסיבה "פרקדן

לא שמיה הסיבה הסיבת ימין לא שמה

הסיבה ולא עוד אלא שמא יקרים קנה לוושמ

ויבא לידי סכנה "אשה אצל בעלה לא בעיא

הסיבה ואם אשה חשובה היא צריכה הסיבה

'בן אצל אביו בעי הסיבה איבעיא להו

תלמיד אצל רבו מאי ת"ש (אמר) אביי כי

הויגן בי כור זגיגן אבירכי דהדדי כי אתינן

לבי רב יוסף אמר לן 'לא צריכתו *מורא

רבך כמורא שמים מיתיבי עם הכל אדם

נזכר ונזהר מלאכול והבכורות נהגו בלכה ה סמג להתעטת ערב פסח דקתני במסכת איה סיי תפה סיא: מעג ס"כ וסי' תעם וסי' : 55

עין משפם נר מצוח

קושיע ה"ה סימן : בים שם

נא המיי שם פושים מס סעיף ד:

: ס'ם סב ש"ב בס סעיף ו: נד ם מיי׳ שם כלכה : טור שיע שם סעיף

ארא אי אמרת מסעד סעיד . והא דאמרינן בפ' כילד מברכין בו א מיי פ"ן מהלי (ברכות דף לה:) דחמרת סעיד ומשמח מפרש התם דמובת מוש"ע היה סיי הע סיג

סופרים (פרק כא הלכה ג) שאין מתענין ממ ג מיי שם סמג שם בניסן אלא הבכורות בערב הפסח: נימא קא סבר רב ששת משום פסח . ואנ"ג דהשתא ליכא ג ד מיי וסתג פסח מכל מקום האיסור שהיה בזמן הבית לא בטל ואט"ג דרבי יהודה בן בתירא לא מכשר אלא בדיעבד אבל לכתחלה אסור משום לא תשחט על חמן * לא תשחט הפסח ועדיין [כדאיתא לעיל הי] חמן קיים עד ו' שעות ולא אשכחן נב וו מיי׳ שם שור תנא דפליג מכל מקום כיון דדיעבד כשר סבירא ליה להחמיר שלא לאכול נג ח מיי׳ שם שושיע מן הבקר: באי דהוה הוה . שכבר אמרו גאולה לפני הסעודה ואף על גב דמלה לריכה הסיבה ולא אמר מאי דהוה הוה שאני מלה שהיא עיקר סעודה יותר מיין ועוד ביין היסב כבר בשני כוסות הראשונים ועוד שכתובה בתורה זכר לחירות שלא הספיק בלקם להחמין עד שנגאלו ואע"ג דהויא לחם עוני יש לאוכלה דרך חירות ומה שלריך הסיבה במלה הייט כשמברכין של אכילת מלה ובאפיקומן: בורהן נמי לריכי הסיבה . וכל ד' כוסות לריכים הסיבה בשעת שתיה ול"ע אם שכח ולא היסב אם יחזור וישתה וכן אם בכום שלישי לא היסב אם יכול לחזור ולשתות בהסיבה אף על גב דבין שלישי

קדן. פניו למעלה ולא כמפרש פניו למעה דאין דרך לאכול בענין זה וכן משמע בהמוכר את הספינה (כ"ב עד-) בחתי מדבר דגט אפרקיד ואזיל פרשא תותי כרעיה כדנקיט רומחת בידיה* : [ועיש מוס׳ ב"ב עדי ד׳ה בפני רבו אין לריך הסיבה. נראה דאביו והוא רבו כמי אין לריך דלא גרע מרבו אחר מיהו סתם אב מלמד לבנו תורה כדאמרינן בפ"ק

לרביעי לא ישתה:

דקידושין (דף לחֹי) שהבן ירח מחביו יותר מאמו מפני שמלמדו תורה ואפי' הכי קאמר בפני אביו לריך הסיבה:

מיסב ואפילו תלמיד אצל רבו כי תניא ההיא בשוליא דנגרי איבעיא להו שמש מאי תא שמע דאמר ריב״ל השמש שאכל כזית מצה כשהוא מיסב יצא "מיסב אין לא מיסב לא שמע מינה בעי הסיבה שמע מינה ואמר ר' יהושע בן לוי "נשים חייבות בארבעה כוסות הללו שאף

אומר הגדה השתא שמשינן מינה דארבעה טוסות לריך הסיבה מרור אין לריך הסיבה: פרקדן. פניו (ה) כלפי מעלה ושוכב על אחוריו: הסיבה אפילו עני שבישראל ימין לפו שמם הסיבה. שהרי בימינו הוא לריך לאכול: שמם יקדים. אפרקדן קאי שמתוך שנוארו שוחה לאחוריו שפוי כובע הסותם ישו את פי הקנה נפתח ומתקפל למעלה וקנה פושט למעלה והמאכל נכנס לתוכו ונחנק כך פירש רביט שלמה וקשיא לי אמאי לא סמכיה להאי החיבה חיו אי אבעי בירש בירש החיבה או איתםר החיבה יין איתםר החיבה יין איתםר החיבה יין איתםר החיבה יין איתםר החיבה מון איתםר החיבה החיבה החיבה ואיתםר כלפי ימין ואם יכנס בו המאכל הרי סכנה שאין אוכלין ומשקין נכנסין אלא דרך הושט ולכך נראה בעיני דאהסיבת ימין קאי מדסמכיה דלא בעי הסיבה ואיתםר כלפי ימין ואם יכנס בו המאכל הרי סכנה שאין אוכלין ומשקין נכנסין אלא דרך הושט ולכך נראה בעיני דאהסיבת ימין קאי מדסמכיה דלא בעי הסיבה איתםר לדידיה : משה אינה לריכה הסיבה . מפני אימת בעלה וכפופה לו ומפרש בשאילתות דרב אחאי "לאו דרכייהו דנשי למיזגא : כן לדידיה: משם פינם נריכה הפיכה . תפני חימת בעני ונפושי ש הופים בתידים כל החד נשטן על ברכי חבירו: כי שפין פרקדן פירוש הוגץ שלל שביו לריך הפיבה. דלא הוי כפוף כל כך: כי מר . רבה: הוה זגינן שבירכי דהדדי - כל החד נשטן על ברכי חבירו כל הוי כפוף כל כך: כי מר . רבה: הוב זגינן שבירם בירוש בי לבי רב יופף . דרבה מלך מקמי דרב יוסף : כמורם שמים . דכתיב (דברים ו) את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים (לעיל דף כב:) השוה מורא רבו למורא שמים : בשולים דנגרי . תלמידו של ענר שמלמדו אומטת : שמש שאכל כזים מלם . לא גרסיכן באחרונה : אשמה השיבה ולא

בין הפופום הללו. בין הרחשון לשני : נימם קם סבר רב ששם סמוך למנפה נדולה פנן ומשום פסה . וקסבר כרבי יהודה בן בתירא דאתר בילי יומה זמן שחיטה הוא ומאי בין הערבים ערב דאתמול משכלה גריר פורתא סעיד: רב ששת הוה יתיב בתעניתא . לאו דוקא אלא ושי אפיא שיא בכנים: בילי יומה זמן שחיטה הוא ומאי בין הערב דאתמול משום הכי שומר עלמו מלאכול אי נמי היה מקבל עליו ממש תענית כדי שיהא שח ב פייי פיז שי ערב דאתמול דהייט משעלה עמוד השחר לערב דהאידנא משום הכי מהענה כולי יומא ואע"פ שלא היה תורה אור בים בסח בימיו הואיל ומיתסרא בכך: לא *בין הכוסות הללו אם רצה לשתות ישתה בין שלישי לרביעי לא ישתה ואי אמרת

לב ששם פיפסנים. מעוע היה וחי הוה טעים מלפרא לא מלי למיטעם מלה לתיחבון לחורתה: עד שיסב . הסיבה על לד שמחל : מנה לריכה פפיפפ . כבני חורין שהוא זכר לגלולה: פרור אין לריך בסיבה . שהוח זכר לעבדות: שמל יקדים . אפרקדן קאי שמתוך שנוארו שוחה לאחוריו שיפוי כובע הסותם את פי הקנה נפתח ומתקפל למעלה והקנה נעיא פוסט למעלה והמחכל נכנם לתוכו ונחנק: פום וגינן פבירכי דפדדי .

נשטנין כל אחד על ברכי חבירו :שמיינפסחא הוא דכולי יומא חזי לפסחא דסבר °בין בשולים דנגרי.תלמידו של נגר המלמדו אומטות: פרבע כוסום. שלשה כנגד ג' כוסות שנאמרו בפסוק זה וכום פרעה בידי וגומר ורביעי ברכת המזון:

בין פכוסום כללו . בין הראשון לשני בין השני לשלישי ומשום דחמרא מגרר גריר ליה הוא כדמפרם ואזיל: בין שלישי לרכיפי לא ישמה. שלישי דברכת המזון דכיון דלא חיישיכן עוד לגרירי ליכא לא שרינן ליה דנראה כמוסיף על ארבעה כוסות ובגמרת ירושלמי נמלא למה כדי שלא ישחכר דתו לא חזי למיגמר הלילא ופריך התם הלא כבר משוכר הוא שהרי שתה הרבה בסעודתו ומשני יין שבתוך המזון לא משכר שלאחר המזון משכר : נימא קסבר רב ששם לדו ממוך למנחה נדולה חנן ומשום פסח. וקסבר לה בשחיטת פסח כר' יהודה בן בתירא דאמר כוליה יומא זמן שחיטה הוא ומאי בין הערבים דכתיב בפסח ביו ערב דהחידנא לערב דאתמול משכלה ערב דאתמול דהיינו משיעלה עמוד השחר לערב דהחידנה משום הכי מתענה כוליה יומא ואע"פ שלא היה פסח בימיו האיל ואיתסר איתסר : ופי פעם מידי בנפרם . לא מלי למיכל מלה לתיאבון לאורתא : פד שיפב. הסיבה של לד שמחל: מלם לריכה הסיבה . כשאוכל מלה של מלוה לילה הראשון כבני חורין שהוא זכר לגאולה : מרור פין לריך הסיבה. שהוא זכר לעבדות: דכסים שעפם משפפי בסירום. ובגחולה שהוח

וננו ותום׳ כדה ידי דיה הפרקיד]

רב ששת הוה יתיב בתעניתא במעלי דפסחא ומסקנא משום שעים מידי לא הוה למיכל באורתא: ואסיקנא ארבעה כסי

רבינו חננאל

קנה לושם ויבוא לידי ו הסיבה אלא משמאל י אשה חשובה בעיא הסיבה זולתה לא בן כפני אכיי בעי הסיבה תלסיד בפני רבו לא בעי הסיבה מורא רבך כפורא שסיס : אסר ריי בן לוי נשים חייבות בארבעה כוסות